

וַיִּיָּקֶץ יַעֲקֹב מִשְׁנָתוֹ וַיֹּאמֶר אֲכֵן
 יֵשׁ ה' בְּמָקוֹם הַזֶּה וְאֲנֹכִי לֹא
 יָדַעְתִּי. וְכִי תִמְיָהּ הוּא שְׁלֹא
 יָדַע? אֲלֵא מֵה זֶה וְאֲנֹכִי לֹא
 יָדַעְתִּי? כִּמּוֹ שְׁנָאֲמַר (שמואל א' - יג)
 וּפְנֵי ה' לֹא חֲלִיתִי. אָמַר, וְכִי כָל
 זֶה הִתְגַּלָּה לִי וְלֹא הִסְתַּפְּלִיתִי
 לְדַעַת אֲנֹכִי, וְלִהְיוֹת תַּחַת כַּנְּפֵי
 הַשָּׁכִינָה וְלִהְיוֹת שְׁלֵם?

בא ראה, כתוב (בראשית כה)
 ותאמר אם פן למה זה אנכי. כל
 יום ויום ראתה רבקה את אור
 השכינה, שהשכינה היתה
 במשכנה, והתפללה שם. פיון
 שראתה צרתה במעיה, מה
 כתוב? ותלך לדרש את ה'. לצאה
 מהדרגה הזו לדרגה אחרת,
 שהיא הוי"ה. משום כך אמר
 יעקב, וכי כל כך ראיתי ואנכי
 לא ידעתי? משום שהיה לבדו
 ולא נכנס תחת כנפי השכינה.

מיד - ויירא ויאמר מה נורא
 המקום הזה. הדבר הזה הוא
 לשני הצדדים. מה נורא המקום
 הזה - אחד על אותו המקום
 שאמר בראשונה, ואחד על אות
 הברית הקדוש, שלא צריך
 להבטל.

ואף על גב שהם לשני צדדים -
 הוא אחד. אמר, אין זה פי אם
 בית אלהים. אין זה להיות בטל,
 אין זה להמצא לבדו, זה לא
 העמידה שלו, אלא בית אלהים,
 להשתמש בו ולעשות בו פרות
 ולהריק לו ברכות מכל איברי
 הגוף, שהיו השער של כל הגוף.
 זהו שכתוב וזה שער השמים. זה
 השער של הגוף ודאי, שער הוא
 להריק ברכות למטה, אחוז
 למעלה ואחוז למטה. אחוז
 למעלה - שכתוב וזה שער
 השמים. [אחוז] למטה - שכתוב
 אין זה פי אם בית אלהים. ועל
 זה, ויירא ויאמר מה נורא

וַיִּיָּקֶץ יַעֲקֹב מִשְׁנָתוֹ וַיֹּאמֶר אֲכֵן יֵשׁ ה'
 בְּמָקוֹם הַזֶּה וְאֲנֹכִי לֹא יָדַעְתִּי. (שם) וְכִי
 תוֹהָא הוּא דְלֹא יָדַע. אֲלֵא מֵאֵי וְאֲנֹכִי לֹא
 יָדַעְתִּי, כִּמּוֹ דְאֵת אָמַר, (שמואל א' יג) וּפְנֵי ה' לֹא
 חֲלִיתִי. אָמַר, וְכִי כָל הָאֵי אֲתַגְּלִי לִי וְלֹא
 אִסְתַּפְּלִנָּא לְמַנְדַּע אֲנֹכִי, וְלִמְיַעַל תַּחֲוֹת גְּדַפֵּי
 דְשָׁכִינְתָא לְמַהוּי שְׁלֵם.

תא חזי, פתיב, (בראשית כה) ותאמר אם פן למה
 זה אנכי, כל יומא ויומא חמאת רבקה
 נהורא דשכינתא, (דף קן ע"ב) דהויא שכינתא
 במשכנהא וצליאת תמן. פיון דחמאת עאקו
 דילה במעיהא, מה כתיב ותלך לדרש את ה',
 נפקת מדרגא דא לדרגא אחרא דאיהו
 הוי"ה. בגיני כך אמר יעקב, וכי כל כך
 חמינא, ואנכי לא ידעתי, בגין דהוה בלחודוי
 ולא עאל תחות גדפי דשכינתא.

מיד (בראשית כה) ויירא ויאמר מה נורא המקום
 הזה. מלה דא לתרין סטרין איהו. מה
 נורא המקום הזה, חד על ההוא מקום
 דקאמר בקדמיתא. וחד על את קיימא
 קדישא דלא בעיא לאתבטלא.

ואף על גב דאינהו תרי סטרי, חד הוא. אמר
 (בראשית כה) אין זה כי אם בית אלהים, אין
 זה, למהוי בטיל. אין זה, לאשתפחא
 בלחודוי, קיימא דיליה לאו איהו אלא בית
 אלהים, לאשתמשא ביה ולמעבד ביה פירין,
 ולארקא ביה ברכאן מפל שייפי גופא. דהאי
 הוא תרעא דכל גופא, הדא הוא דכתיב,
 (בראשית כה) וזה שער השמים, דא תרעא דגופא
 ודאי, תרעא איהו לארקא ברכאן לתתא,
 אחיד לעילא ואחיד לתתא. אחיד לעילא,
 דכתיב וזה שער השמים. (אחיד) לתתא, דכתיב
 אין זה כי אם בית אלהים. ועל דא ויירא

המקום הזה. ובני אדם אינם משגיחים בפכוד שבו להיות בו שלם למעלה ולמטה. בא אביו ונשקו.

אמר רבי יצחק, כששמעתי אותם הדברים מפיו, בכיתי ואמרתי, ברוך הרחמן שלא בטל מן העולם החכמה העליונה. הלכתי עמם עד שלש פרסאות עד שנכנסתי עמם לעיר. לא הספיקו להכנס, עד ששדף אותו האיש את בנו, ואמרו לו, דבריך לא יהיו לבטלה.

אמרתי, זה שאמר רבי שמעון, שהדברים הללו הם פלם בסוד החכמה ולהראות דברים אחרים. כשסדרתי הדברים לפני רבי שמעון, אמר לי, אל תאמר שהדברים הללו הם של תינוק, אלא הם דברים של סודות עליונים, והפל רשומים בסוד החכמה.

וידר יעקב נדר לאמר אם יהיה אלהים עמדי וגו'. אמר רבי יהודה, כיון שפל זה הבטיח לו הקדוש ברוך הוא, למה לא האמין, שאמר אם יהיה אלהים עמדי וגו' ? אלא, אמר יעקב, חלום חלמתי, והחלומות - מהם אמת ומהם לא אמת, ואם יתקיים, הרי ידעתי שהוא חלום אמת. ועל כן אמר אם יהיה אלהים עמדי וגו', כמו שחלמתי, והיה ה' לי לאלהים. אני אהיה מושף ברכות מהמעין של הנחל של הכל למקום הזה שנקרא אלהים.

בא ראה, ישראל שהוא באמצע, הכל הוא נוטל בראשונה מהמקור של הכל, ואחר שיגיע אליו, ממנו שופע וממשיך למקום הזה, משמע שכתוב והיה ה' לי - בראשונה, ואחר הכל - לאלהים. כמו שאלהים

ויאמר מה נזרא המקום הזה, ובני נשא לא משגחן ביקרא דביה למיהוי ביה שלים, לעילא ותתא. אתא אבוי ונשקיה.

אמר רבי יצחק, פד מלין אינון שמענא מפומיה בכינא, ואמינא ברוך רחמנא דלא בטיל מעלמא חכמתא עלאה. אזלינא עמהון עד תלת פרסי, עד דעאלנא עמהון למתא. לא ספיקו למיעל, עד דשדף ההוא בר נש לבריה, ואמרי ליה, מליך לא יהון לבטלה.

אמינא, הא דאמר רבי שמעון, דמלין אלין פלהו ברזא דחכמתא נינהו, ולאחזאה מלין אחרנין. פד סדרנא מלין קמיה דרבי שמעון. אמר לי, לא תימא דמלין אלין דינוקא נינהו, אלא מלין דרזין עלאין נינהו, וכלא ברזא דחכמתא רשימין.

וידר יעקב נדר לאמר אם יהיה אלהים עמדי וגו', (בראשית כח) אמר רבי יהודה כיון דכל האי אבטח ליה קדשא ברוך הוא, אמאי לא האמין, דאמר (בראשית כח) אם יהיה אלהים עמדי וגו'. אלא, אמר יעקב, חלמא חלמנא, וחלמין מנייהו קשוט ומנייהו לא קשוט, ואם יתקיים הא ידענא דחלמא קשוט הוא, ועל דא אמר אם יהיה אלהים וגו', כמה דחלמנא, והיה יי לי לאלהים, אנא אהא משיך ברבאן ממבועא דנחלא דכלא, לאתר דא דאקרי אלהים.

תא חזי, ישראל דאיהו באמצעיתא, פלא נטיל הוא בקדמיתא ממקורא דכלא, ולבתר דימטי ליה, מניה, נגיד ואמשיך להאי אתר, משמע דכתיב, והיה יי לי בקדמיתא, ולבתר פלא לאלהים. כמה דאלהים, יהא נטיר ועביד לי, פל אלין טבאן, אוף אנא